№ 1 (21), 2012 р.

ЛІСИ Чернігівщини

Часопис Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства

Людмила Ступаченко – заслужений лісівник України

стор. 7

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

№ 180/2012

Про відзначення державними нагородами України з нагоди Міжнародного жіночого дня

За значний особистий внесок у соціально-економічний, науково-технічний, культурно-освітній розвиток Української держави, вагомі професійні здобутки та багаторічну сумлінну працю постановляю:

Присвоїти почесні звання: «ЗАСЛУЖЕНИЙ ЛІСІВНИК УКРАЇНИ»

СТУПАЧЕНКО Людмилі Іванівні — провідному спеціалістові державного підприємства «Корюківське лісове господарство» Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства

6 березня 2012 року **Президент України Віктор ЯНУКОВИЧ**

З кагорти заслужених

ПОВСЯКДЕННА РОБОТА І СВЯТО ДУШІ

Напередодні Нового року почесне звання «Заслужений лісівник України» присвоєно Миколі ПОСТЕРНАКУ, лісничому Берестовецького лісництва ДП «Борзнянське лісове господарство».

Лісові Микола Якович присвятив своє життя з юності: в лісогосподарській галузі він працює 28 років.

У колективі чернігівських лісівників його знають як досвідченого, вмілого організатора і чуйну, порядну людину з високими професійними здібностями.

Звісно, у лісничого багато обов'язків, проте головним було і залишається вирощування високопродуктивних деревостанів, їх охорона та раціональне використання.

Лісництво яке очолює Микола Постернак — одне з кращих не лише у Борзнянському держлісгоспі, а й у Чернігівському обласному управлінні лісового та мисливського господарства.

Як зізнався Микола Якович, він завжди чекає ту пору, коли розпочинається посадка лісу.

Так навесні 2011 року в лісництві було створено 48,3 га лісових культур, а нинішньої весни 35 га.

Голова Чернігівської облдержадміністрації Володимир Хоменко вручив високу нагороду лісничому Миколі Постернаку

Тут також розміщений декоративний розсадник, який вміщує 9 теплиць. А на дослідній плантації висаджують культури екзотичних порід.

Слід додати, що колектив Берестовецького лісництва активно займається заготівлею березового соку. Цьогорічною весною буде заготовлено 400 тонн соку.

Микола Якович охоче працює з юними природолюбами з місцевої школи та школи-інтернату: на території лісництва підлітки проводять свої дослідницькі роботи та практичні заняття. Він переконаний, що з цих дітей виростуть хороші люди, які стануть справжніми друзями лісу.

Для Миколи Постернака ліс це і повсякденна робота, і свято душі.

Подорож у світ лісу

З чого починається любов до природи, до світу, в якому ми живемо, до всього, що нас оточує? Звичайно, з дитинства, з добрих настанов дорослих і їхнього власного прикладу, участі підростаючого покоління в різноманітних екологічних заходах.

Уже сьомий рік поспіль навесні Державне агентство лісових ресурсів України та товариство лісівників України за підтримки Міністерства освіти та науки, влаштовує, передусім для молоді, подорож у світ лісу — в рамках щорічної акції «Майбутнє лісу у твоїх руках».

Отож у цей період кожен має можливість зробити свій посильний внесок, щоб ця чудова зелена країна була завжди — і через десятиліття наші нащадки дихали чистим повітрям.

Цьогорічну Акцію проводять з 21 березня (Всесвітній день лісу) до 21 квітня — Дня довкілля України.

Мальовнича Чернігівщина — старовинний Сіверський край, де живуть небайдужі до краси рідної землі люди. Тому лісівників радує, що з кожним роком все більше жителів наших міст і сіл усвідомлюють неоціненне значення лісу як для сьогодення, так і для життя прийдешніх поколінь. Особливої подяки заслуговують юні природолюби з учнівських лісництв.

Лісівники із задоволенням зустрічають молодь, представників місцевих органів влади та громадських організацій на площах, що відведені для майбутнього лісу, забезпечують усіх своїх помічників інвентарем, навчають, як висадити сіянці та саджанці.

Коло учасників Акції з кожним роком розширюється.

У ході проведення цього масштабного заходу юні та дорослі його учасники пізнають чимало про ліс, про те, якими корисними і відповідальними є будні лісівників, та й самі відчувають відповідальність за навколишнє природне середовище.

Нинішнього року Чернігівщина вкриється молодими лісами на площі 2300 гектарів, зокрема й новими лісами на малопродуктивних сільськогосподарських землях на площі 400 га.

…Своєю працею, всім своїм трудовим життям чернігівські лісівники подають гідний приклад для наслідування молоді, яка прийде на зміну, щоб ростити ліси.

Валерій ЛОЗИЦЬКИЙ,
начальник
Чернігівського
обласного управління
лісового та мисливського
господарства

ЛІСИ Чернігівщини

Часопис Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства, обласного товариства лісівників

№ 1 (21), 2012 р.

У номері:

З офіційних джерел
Указ Президента України
З кагорти заслужених
Повсякденна робота і свято душі
Акція «Майбутнє лісу у твоїх руках»
Подорож у світ лісу 1
З доповіді Валерія Лозицького на розширеній колегії Чернігівського ОУЛМГ
З поглядом у завтрашній день 2-4
Вітаємо переможців!
В обласному змаганні серед колективів держлісгоспів за минулий рік переможцями стали: 4
Перспективи
Будуємо дороги за власний кошт 5
Вітаємо!
З першим подихом весни.....6-7
Звання для жінки і її роду
«Відчуваю кожне дерево, кожну травинку...» ...7
Інтерв'ю Голови Держлісагентства Віктора Сівця
Віктор СІВЕЦЬ: «Будівництво лісових доріг — пріоритетний напрямок роботи Державного агентства лісових ресурсів України» 8-9
Охорона праці на підприємстві
Навчаються робітники 9
Прес-тур до зимового лісу
Яке насіння, таке й коріння 10
До пожежонебезпечного періоду
Корюківці — всім за приклад 11
Регіональна програма комплексного розвитку лісового господарства Чернігівщини на 2011—2015 роки
Від насінини до високої крони 12
У профспілкових організаціях
Головний ресурс — трудовий колектив 13
Застерігаємо!
Охороняймо ліси від пожеж 14
Ситуація під контролем
Зловісний шум лісу 15
У мисливських господарствах
Якщо буде ліс — будуть і звірі 16-17
Вітаємо!
З ювілеєм! 18
На вістрі міжнародних програм
За світовими нормами 18
Заповідне
Поетичний куточок Менщини 19
Міжнародні контакти
За екологічним туризмом — майбутнє лісів Чернігівщини 20-21
З історії лісів Чернігівщини
Пакульська лісова дача і... корзинкова майстерня 22-23
Лісові ресурси
На взаємовигідних умовах 23
Зустрічаємо птахів
Хатинка для птаха 24
Щойно видано
Все об охоте, рыбалке, туризме на Черниговщине и не только... 24
Поетична вітальня
Лісові пахощі його віршів
Пам'ятай
Життєві правила

Видали: Чернігівське обласне управління лісового та мисливського господарства, обласне товариство лісівників
Шеф-редактор — Юрій Пономаренко,
відповідальний за випуск — Микола Тищенко,
Адреса редакції:
м. Чернігів, вул. Молодчого, 18.

З доповіді Валерія Лозицького
на розширеній колегії Чернігівського ОУЛМГ

З поглядом у завтрашній день

За результатами господарсько-фінансової діяльності 2011 року Чернігівщина посіла V місце у рейтингу областей України із ведення лісового господарства.

І це завдяки чіткій і злагодженій праці всіх служб, відповідальному ставленню кожного члена великого трудового колективу чернігівських лісівників до виробничої дисципліни, підвищенню продуктивності праці.

Одним із головних завдань лісівників Сіверського краю залишається забезпечення розширеного відтворення лісів, — тобто створення нових лісових насаджень в обсягах, які перевищують їх вирубування, а також збереження зелених насаджень, зростання їхньої продуктивності і раціональне використання.

Збільшення площ лісових насаджень за рахунок створення нових лісів на прийнятих деградованих, малопродуктивних сільськогосподарських землях в останні роки має дедалі більшу за соціальну підтримку. До того ж, цей процес має не тільки вузьковідомчий характер: він вийшов на загальнодержавний рівень за своїм значенням.

Це виразно засвідчено в останніх законодавчих і нормативних актах, що є ключовим блоком Державної програми «Ліси України» на період до 2015 року та регіональної програми комплексного розвитку лісового господарства Чернігівської області на 2011—2015 роки.

Можемо констатувати, що лісистість Чернігівщини зростає завдяки виконанню одного з важливих пунктів цієї програми зі створення захисних лісових насаджень.

За 2011 рік відтворено лісів на площі 2616,1 га, що становить 116% річного завдання і на 242,1 га більше, ніж у 2010 році; зокрема створено 410,9 га захисних лісових насаджень.

Варто зазначити, що в минулому році площа відтворення лісів у 1,2 раза перевищила площу суцільних зрубів.

Також в управлінні створено обласну лісокультурну раду, до якої входять фахівці управління, науковці Новгород-Сіверської науково-дослідної станції та головні лісничі лісогосподарських підприємств.

Кожен складений проект лісових культур на 2012 рік було розглянуто радою.

Потрібно підкреслити, що обов'язком лісівників є не лише відтворення лісів, а й забезпечення вирощування високопродуктивних, різновікових, біологічно стійких, цінних деревостанів, які можуть протистояти впливу негативних чинників середовища: змінам клімату, хворобам і шкідникам.

Процес створення таких лісових насаджень — довготривалий. А вартість створення 1 гектара лісових культур до переводу у покриту лісом площу становить близько 5 тис. грн.

З насіння починається створення високопродуктивних лісових насаджень. Та високопродуктивне, біологічно стійке насіння з поліпшеними генетичними властивостями можна отримувати тільки з об'єктів постійної лісонасіннєвої бази. Загальна площа об'єктів ПЛНБ з управління становить 2070,0 га, зокрема 57,0 га — постійні лісонасіннєві плантації, 24,9 га — плюсові насадження, 1352,2 га — постійні лісонасіннєві ділянки та 99 плюсових дерев.

Фактично, у 2011 році заготовлено 20655,5 кг насіння деревних та чагарникових порід, з об'єктів постійної лісонасіннєвої бази — 7208,0 кг. Інше насіння хвойних порід збирається із високопродуктивного насадження, яке за віком призначається в рубку головного користування.

Розроблено обласну Галузеву програму на 2011—2015 роки — для забезпечення сталого розвитку лісонасіннєвої справи на науковій основі, визначення її основних напрямків і показників. Уже створено 7,0 га клонових насіннєвих плантацій сосни звичайної, 6,7 га — родинних насіннєвих плантацій модрини, а також відремонтовано насіннєсховище.

Для заготівлі насіння функціонує 9 шишкосушарок різної потужності, якість насіння перевіряє лабораторія Української державної лісонасіннєвої інспекції. Перевірене насіння висівається у розсадниках, теплицях, коробах.

Вважається, що виробничим «обличчям» кожного керівника підприємства є лісові розсадники.

У держлісгоспах налічується 95 розсадників загальною площею 38,26 га і 45 теплиць площею 0,734 га, а також 50 коробів (0,121 га) — тут щорічно в середньому вирощується 25 млн штук стандартного садивного матеріалу. До речі, асортимент вирощуваного садивного матеріалу з кожним роком зростає.

Підприємства розпочали вирощувати декоративний садивний матеріал із закритою кореневою системою, в контейнерах.

Потрібно відзначити, що ДП «Борзнянське лісове господарство» одним з перших почало займатися декоративним посадковим матеріалом. Кілька років поспіль Ніжинським лісогосподарським підприємством проводиться вирощування сіянців дуба звичайного із закритою кореневою системою. Так, у 2011 році було вирощено 60,0 тис. шт. сіянців, створено 12,9 га лісових культур дуба та доповнено 8,0 га. Між іншим, цей метод вирощування сіянців впроваджуватиметься в більшості підприємств — у нинішньому році планується виростити близько 200 тисяч сіянців різних порід.

Зауважу, що останнім часом проходить не тільки всихання дуба звичайного, але й ялини звичайної. Отож перед лісівниками стоїть непросте завдання — які лісові насадження створювати, щоб вони у майбутньому були високопродуктивними і біологічно стійкими?

Одним із способів вирощування таких лісових насаджень є введення в лісові культури модрини звичайної та японської. Адже ці породи дають приріст за два роки від 1 до 1,2 м.

І, звичайно ж, на порядку денному — створення різновікових і змішаних лісових культур.

У 2012 році лісогосподарські підприємства і надалі будуть спрямовувати свої зусилля на поліпшення лісокультурного виробництва способом якісного обробітку ґрунту, використання тільки районованого садивного матеріалу, проведення своєчасних доглядів за культурами.

У 2011 році на рубках формування та оздоровлення лісів, інших видах рубок підприємствами заготовлено 277 089 м^3 ліквідної деревини.

Рубки формування і оздоровлення лісів проведено на площі 3936,4 га (102,4% до плану), де заготовлено деревини 113% до плану, зокрема проведено рубок у молодняках на площі 2130 га (106,6% до плану).

Більшість держлісгоспів поліпшили санітарний стан лісів уздовж автомобільних шляхів, навколо населених пунктів та рекреаційних об'єктів. Цю роботу потрібно продовжити.

Є проблема заростання молодняків акацією білою. Успішно з нею справляються в Остерському, Н.-Сіверському та Городнянському держлісгоспах.

У 2011 році Борзнянським та Прилуцьким лісогосподарськими підприємствами заготовлено і реалізовано 583,4 тонн березового соку на 294 тис. грн. Також заготовлено й реалізовано 17 тис. 866 штук новорічних ялинок — виручена сума становить 650 тис. 671 грн. Найбільше — Прилуцьким, Городнянським та Холминським держлісгоспами.

Потрібно відмітити, що в минулому році лісогосподарськими підприємствами області в повному обсязі виконано заплановані профілактичні та попереджувальні протипожежні і лісозахисні заходи. Найвищий — 5-й клас — пожежної небезпеки тримався протягом 12-ти днів; 4-й клас — 19 днів.

В охороні лісів від пожеж щоденно було задіяно більше ніж 500 осіб лісової охорони. Для забезпечення належної охорони лісів від пожеж створено 22 лісові пожежні станції, до складу яких входить 37 пожежних автомобілів, 22 мотопомпи, 24 пожежні цистерни, 127 одиниць іншої техніки, споруджено 29 спеціальних спостережних веж заввишки 36—45 м, також обладнано 75 місць для забору води пожежними автомобілями.

Порівняно з аналогічним періодом 2010 року кількість загорань у лісі зменшилася на 62 випадки.

Спостереження за лісами в пожежонебезпечний сезон проводиться за допомогою авіаційного патрулювання, телевізійних систем спостереження та наземного патрулювання.

Окрім того, придбано додатково засобів пожежогасіння на суму близько 450 тис. грн, зокрема 2 пожежні автомобілі — Городнянським держлісгоспом.

Державне лісове агентство України зі свого балансу (безкоштовно!) передало лісівникам Сіверщини два лісопатрульні автомобілі АЛП-5 (3909)-267, які прибули своїм ходом до Чернігівського та Остерського держлісгоспів. Ці машини нам дуже потрібні!

За минулий рік створено мінералізованих смуг 3616 км, очищено від сміття лісові насадження уздовж доріг, біля населених пунктів, на рекреаційних пунктах і в місцях масового відпочинку населення на площі 2,5 тис. га.

Охорона зелених масивів від пожеж є тільки одним із напрямків у роботі лісогосподарських підприємств, до інших належить охорона лісів від незаконних рубок та від шкідників і хвороб.

Кліматичні умови 2011-го року сприяли виникненню осередків шкідників лісу, таких як сосновий пильщик, п'ядун та інші. Осередки звичайного соснового пильщика виникли на площі понад 26 тис. га. При загрозі сильного об'їдання хвої цим шкідником було проведено наземні винищувальні хімічні заходи боротьби в Остерському, Чернігівському та Добрянському держлісгоспах на площі 11 386 га. Сума витрат власних коштів на цей захід становить 340 тис. грн.

Для своєчасного попередження можливого спалаху осередків шкідників лісу в 2012 році державною лісовою охороною, із залученням представників лісозахисних підприємств, постійно ведеться спостереження за лісами, які потенційно небезпечні в цьому плані.

Неабияку роботу також проводять із сертифікації лісів, що дасть можливість вести лісове господарство за світовими стандартами. Цю роботу в області виконують упродовж кількох років незалежні іноземні спеціалісти. Сертифікати вже отримали Борзнянський, Городнянський, Н.-Сіверський, Остерський, Прилуцький, Семенівський, Холминський та Корюківський держлісгоспи.

В області налічується 56 користувачів мисливських угідь, зокрема 8 господарств держлісгоспи — 301,2 тис. га. Основними пріоритетами розвитку мисливського господарства є охорона, відтворення та раціональне використання мисливської фауни. А це вимагає неабияких витрат на проведення комплексу біотехнічних заходів, боротьбу з браконьєрами та хижаками, збільшення чисельності тварин тощо.

Задля недопущення випуску «забрудненої» продукції, переопромінення трудівників, створення безпечних умов праці у складі підприємств управління створено радіологічну службу, до складу якої входить ДП «Чернігівська ЛВРЛ» та інженери-радіологи лісогосподарських підприємств. Планові завдання з радіологічного контролю виконано на 127%.

За 2011 рік держлісгоспи заготовили деревини від усіх видів рубок в обсязі 894,4 тис. м^3 і реалізовано її в круглому вигляді 752,3 тис. м^3, зокрема на внутрішній ринок — 587 тис. м^3 та направлено на переробку 108 тис. м^3. Найбільше переробляють Семенівське, Н.-Сіверське, Корюківське та Борзнянське лісогосподарські підприємства.

У минулому році випущено продукції деревообробки на суму 54,3 млн грн, що на 128,5% більше від минулого.

Продовження на стор. 4.

Закінчення. Поч. на стор. 2.

Вихід з 1 м^3 пущеної в переробку деревини становить в середньому по управлінню 503 грн. За рік продуктивність праці одного трудівника, зайнятого в переробці, становить в середньому по управлінню 128 тис. грн.

Сучасні лісові дороги ми називаємо життєдайними «артеріями» зелених масивів. Їх будівництво — одне з найсерйозніших завдань розвитку лісового господарства. У 2011 році було прокладено 22,4 км лісових доріг, 5 км із них — з твердим покриттям.

Продуктивність праці у минулому році зросла по управлінню на 41,8% і сатновить 103,4 тис. грн на одного працюючого, при середньому по управління 91,8%, що більше ніж середній показник в галузі на 11,6 тис. грн, або на 12,6%. Добрянський, Холминський, Чернігівський та Н.-Сіверський держлісгоспи досягли найбільшого і вище середнього рівня.

На сьогодні заробітна плата працівників лісової галузі становить 2050—2700 грн на місяць.

Варто зазначити, що за 2011 рік до бюджету було сплачено податків на суму 91 млн грн, з них 59 млн грн залишилося в обласному бюджеті, а це в 1,7 раза більше ніж у 2010 році.

До зведеного бюджету сплачено 48 354 тис. грн податків, зборів та обов'язкових платежів, що на 8855 тис. грн, або на 22,4% більше ніж у 2010 році.

Виконання затверджених фінансовими планами показників і темп росту забезпечили всі держлісгоспи.

До місцевого бюджету сплачено 17 435 тис. грн платежів, що більше проти 2010 року на 4878 тис. грн, або на 38,8%. Крім податків, до бюджету, підприємствами управління за 2011 рік сплачено 41 925 тис. грн єдиного соціального внеску, що також на 10517 тис. грн, або на 33,5% більше рівня 2010 року.

У всіх колективах держлісгоспів дбають про гідні кадри лісівників, про майбутню зміну. Нині діє 12 учнівських лісництв, тільки в минулому році «народилося» чотири юні колективи. Планується створити у першому кварталі нинішнього року ще стільки ж учнівських лісництв. Більшість цих школярів згодом вступає до лісівничих коледжів чи відповідних факультетів вищих начальних закладів.

У минулому році, який резолюцією Генеральної Асамблеї ООН було оголошено Міжнародним роком лісів, управлінням було розроблено та затверджено облдержадміністрацією міжвідомчий план різних заходів.

Наймасовішою, спрямованою на залучення громадськості і молоді до створення нових лісових масивів, є Всеукраїнська акція «Майбутнє лісу у твоїх руках». Інші добротворчі акції — «Весняна та осіння посадка дерев», «Зустріч птахів», «До чистих джерел», «Первоцвіт» — гуртують і розширюють коло сіверян-природолюбів.

Держлісгоспи постійно надають допомогу у відродженні пам'ятних місць Чернігівщини: Батурина — гетьманської столиці, древнього Любеча, легендарного партизанського містечка «Лісоград» та Меморіального комплексу Героям Крут.

На Святого Миколая та новорічні свята управління і підприємства вручають цінні подарунки вихованцям дитячих садків, шкіл-інтернатів, багатодітним сім'ям, дітям-сиротам.

Після глибоких січневих снігопадів держлісгоспи розчистили від снігу близько 400 км доріг загального користування. Жителі багатьох населених пунктів області щиро дякували лісівникам.

В ОБЛАСНОМУ ЗМАГАННІ СЕРЕД КОЛЕКТИВІВ ДЕРЖЛІСГОСПІВ ЗА МИНУЛИЙ РІК ПЕРЕМОЖЦЯМИ СТАЛИ:

І місце — трудовий колектив **ДП «Прилуцьке лісове господарство» (директор Юрій БОЛОХОВЕЦЬ)** — з врученням перехідного Кубка та Почесної грамоти Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства;

ІІ місце — трудовий колектив **ДП «Семенівське лісове господарство» (директор Олександра ДУДКО)** — з врученням Почесної грамоти облуправління;

ІІІ місце — трудовий колектив **ДП «Борзнянське лісове господарство» (директор Леонід СТАХОРСЬКИЙ)** — з врученням Почесної грамоти облуправління.

Почесними грамотами та грошовими винагородами Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства — на звання «Кращий за професією» — відзначені:

Борис ЧЕПУРНИЙ, лісничий Перелюбського лісництва ДП «Холминське лісове господарство», — в номінації «Кращий керівник структурного підрозділу»;

Сергій КРАВЕЦЬ, старший майстер лісу Невклянського лісництва ДП «Городнянське лісове господарство», — в номінації «Кращий майстер»;

Лариса СТОЛЯР, робітниця на лісокультурних роботах Остерського лісництва ДП «Остерське лісове господарство», — в номінації «Кращий робітник на лісогосподарських роботах»;

Олександр МОРГУН, вальник лісу Мекшунівського лісництва ДП «Чернігівське лісове господарство», — в номінації «Кращий робітник на лісосічних роботах»;

Михайло ТКАЧЕНКО, водій лісовозного автомобіля ДП «Корюківське лісове господарство», — в номінації «Кращий водій на вивезенні лісу»;

Микола МАЛЄЄВ, тракторист-машиніст Машівського лісництва ДП «Семенівське лісове господарство», — в номінації «Кращий тракторист-машиніст»;

Олександр МИХАЛЬОВ, верстатник деревообробних верстатів ДП «Новгород-Сіверське лісове господарство», — в номінації «Кращий верстатник».

Заслужені нагороди вручив переможцям начальник облуправління **Валерій ЛОЗИЦЬКИЙ,** а учасники колегії щиро привітали кращих представників лісової галузі Сіверщини.

Будуємо дороги за власний кошт

Колегія Чернігівського ОУЛМГ (від 22 лютого) розглянула стан розвитку лісотранспортної інфраструктури та будівництва лісових доріг у 2011 році та плани будівництва лісових доріг на 2012 рік.

Наступного дня в управлінні відбулася нарада за участі заступника генерального директора ВО «Укрдержліспроект» Олександра Пристаї. Тема заходу: підготовка лісогосподарських підприємств до проведення дорожньо-будівельних робіт.

Торік наші держлісгоспи за власний кошт побудували 22,8 км лісових доріг. (Було використано 3,4 млн грн)

Середня вартість будівництва 1 км доріг по управлінню в минулому році становила 153,4 тис. грн, за середньої по Україні — 175,2 тис. грн.

Констатувалося, що 21,3 км доріг здано та введено в експлуатацію. Не завершив будівництво дороги тільки Чернігівський держлісгосп.

За якістю та призначенням найкраща дорога у Придеснянському лісництві ДП «Остерське лісове господарство». Вона з твердим щебенево-ґрунтовим покриттям і розташована між селами Вовчок та Самійлівка. Ця лісова дорога виконує дуже важливу соціальну, протипожежну та охоронну функції, до того ж, скорочує відстань вивозки деревини на 30 км.

Також хороші дороги в Красно-Хутірському лісництві Н.-Сіверського та в Борзнянському лісництві Борзнянського держлісгоспів.

У 2012 році лісові дороги будуватимуться з розрахунку 30 тис. м^3 рубок загального користування — на 1 км лісових доріг.

По Чернігівському ОУЛМГ заплановано будівництво 27-ми км лісогосподарських доріг (на 3,3 км більше ніж минулого року) на загальну суму 3,6 млн грн.

Олександр КИРИЧЕНКО,
головний інженер Чернігівського ОУЛМГ

З першим подихом весни

З ледь відчутним весняним подихом, блакитним усміхненим небом і першими тендітними пролісками прийшло до нас жіноче свято — 8 Березня.

Напередодні цього чудового дня чернігівські лісівники привітали своїх колег, представниць прекрасної статі — великих трудівниць і красунь, берегинь сімейного вогнища і ніжних матерів.

Урочисті заходи відбулися і в обласному управлінні, і в усіх держлісгоспах краю.

На святкові збори запросили жінок, які працюють у трудових колективах, а також-ветерани лісогосподарського виробництва та вдови заслужених працівників галузі.

Передовикам виробництва було вручено відомчі відзнаки, подарунки та пам'ятні сувеніри.

З НАГОДИ МІЖНАРОДНОГО ЖІНОЧОГО ДНЯ ПОЧЕСНОЮ ГРАМОТОЮ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ НАГОРОДЖЕНО:

Силіну Світлану Романівну, верстатницю деревообробних верстатів державного підприємства «Добрянське лісове господарство»;

Демочка Наталію Василівну, інженера з лісовідновлення державного підприємства «Ніжинське лісове господарство».

ОГОЛОШЕНО ПОДЯКУ ГОЛОВИ ДЕРЖАВНОГО АГЕНТСТВА ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ З ВРУЧЕННЯМ ПАМ'ЯТНОГО ЛИСТА:

Дигал Ользі Степанівні, верстатниці ремонтно-транспортного цеху ДП «Борзнянське лісове господарство»;

Бойко Ганні Андріївні, інспектору відділу кадрів ДП «Ніжинське лісове господарство»;

Єрмоленко Ніні Василівні, бухгалтеру ДП «Семенівське лісове господарство»;

Ісаковій Таїсії Петрівні, бухгалтеру ДП «Холминське лісове господарство»;

Каранді Ларисі Олексіївні, провідному спеціалісту відділу бухгалтерського обліку і звітності обласного управління;

Костючок Лідії Володимирівні, бухгалтеру ДП «Корюківське лісове господарство»;

Костенко Людмилі Олександрівні, бухгалтеру ДП «Остерське лісове господарство»;

Кулик Ірині Григорівні, робітниці на лісокультурних роботах ДП «Добрянське лісове господарство»;

Крамаренко Тетяні Василівні, майстру дільниці цеху переробки деревини ДП «Корюківське лісове господарство»;

Красній Ользі Леонідівні, головному економісту ДП «Остерське лісове господарство»;

Таранусі Валентині Миколаївні, диспетчеру нижнього складу ДП «Городнянське лісове господарство»;

Тимошенко Жанні Михайлівні, робітниці на лісокультурних роботах ДП «Добрянське лісове господарство»;

Повх Людмилі Миколаївні, секретарю керівника ДП «Прилуцьке лісове господарство»;

Пусь Тетяні Іванівні, бухгалтеру ДП «Семенівське лісове господарство»;

Притиковській Лілії Вікторівні, провідному спеціалісту Відділу лісових ресурсів обласного управління;

Ревенок Людмилі Іванівні, старшому інспектору кадрів ДП «Чернігівське лісове господарство»;

Чмир Світлані Петрівні, верстатниці деревообробних верстатів ДП «Новгород-Сіверське лісове господарство».

НАГОРОДЖЕНО ІМЕННИМ ГОДИННИКОМ ГОЛОВИ ДЕРЖАВНОГО АГЕНТСТВА ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ:

Борисовець Оксану Василівну, верстатницю деревообробних верстатів ДП «Ніжинське лісове господарство»;

Варлигу Олену Олександрівну, верстатницю деревообробних верстатів ДП «Городнянське лісове господарство»;

Коробко Валентину Іванівну, верстатницю деревообробних верстатів ДП «Холминське лісове господарство»;

Соколенко Тамару Миколаївну, бухгалтера ДП «Борзнянське лісове господарство»;

Тищенко Бібігуль Абдулівну, верстатницю деревообробних верстатів ДП «Прилуцьке лісове господарство»;

Шкарабуру Валентину Олексіївну, верстатницю деревообробних верстатів ДП «Новгород-Сіверське лісове господарство».

НАГОРОДЖЕНО ПОЧЕСНОЮ ГРАМОТОЮ ЧЕРНІГІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО УПРАВЛІННЯ ЛІСОВОГО ТА МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І ОБКОМУ ПРОФСПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА:

Барабанову Галину Михайлівну, інженера-радіолога ДП «Семенівське лісове господарство»;

Безрідну Людмилу Віталіївну, верстатницю деревообробних верстатів ДП «Прилуцьке лісове господарство»;

Булавко Ніну Анатоліївну, верстатницю деревообробних верстатів ДП «Корюківське лісове господарство»;

Дорош Катерину Данилівну, провідного спеціаліста обласного управління лісового та мисливського господарства;

Кононець Надію Павлівну, майстра лісу Коропського лісництва ДП «Борзнянське лісове господарство»;

Лапак Валентину Іванівну, верстатницю деревообробних верстатів ДП «Новгород-Сіверське лісове господарство»;

Лаврищеву Ларису Василівну, верстатницю деревообробних верстатів ДП «Остерське лісове господарство»;

Леоненко Олену Володимирівну, оператора шишкосушарки ДП «Городнянське лісове господарство»;

Сергійчик Валентину Миколаївну, верстатницю деревообробних верстатів ДП «Добрянське лісове господарство»;

Федяй Наталію Анатоліївну, бухгалтера Любецького лісництва ДП «Чернігівське лісове господарство»;

Цуприк Катерину Антонівну, верстатницю деревообробних верстатів ДП «Ніжинське лісове господарство»;

Хряпко Валентину Степанівну, верстатницю деревообробних верстатів ДП «Холминське лісове господарство».

ОГОЛОШЕНО ПОДЯКУ НАЧАЛЬНИКА ЧЕРНІГІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО УПРАВЛІННЯ ЛІСОВОГО ТА МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА:

Горбач Тетяні Анатоліївні, верстатниці деревообробних верстатів ДП «Корюківське лісове господарство»;

Дорошко Лідії Василівні, верстатниці деревообробних верстатів ДП «Холминське лісове господарство»;

Зінченко Надії Миколаївні, кондитеру їдальні лісгоспу ДП «Добрянське лісове господарство»;

Іваненко Ларисі Борисівні, сортувальниці виробів із деревини ДП «Новгород-Сіверське лісове господарство»;

Іващенко Олені Григорівні, економісту ДП «Остерське лісове господарство»;

Мазур Світлані Петрівні, верстатниці ремонтно-транспортного цеху ДП «Борзнянське лісове господарство»;

Масло Лідії Олександрівні, прибиральниці службових приміщень обласного управління лісового та мисливського господарства;

Одинець Олені Миколаївні, інженеру-радіохіміку ДП «Чернігівська лісова випробувальна радіологічна лабораторія»;

Носенко Тамарі Миколаївні, головному бухгалтеру ДП «Прилуцьке лісове господарство»;

Сечевиці Тетяні Миколаївні, головному бухгалтеру ДП «Чернігівське лісове господарство»;

Терещук Тетяні Анатоліївні, прибиральниці нижнього складу ДП «Городнянське лісове господарство»;

Терно Світлані Миколаївні, бухгалтеру нижнього складу ДП «Семенівське лісове господарство»;

Шевченко Надії Миколаївні, бухгалтеру Новоселицького лісництва ДП «Ніжинське лісове господарство».

«Відчуваю кожне дерево, кожну травинку...»

Людмила Іванівна Ступаченко родом з лісового краю, з Ріпкинського району. Її село із Білоруссю межує.

У сім'ї шестеро дітей зростало, а батько і старша сестра лісничими працювали. Тому Людмила змалку відчувала своє споріднення з живим зеленим оточенням. І коли настав час обирати життєвий шлях, юна стежина привела дівчину на факультет лісового господарства тодішньої Української сільськогосподарської академії.

Студентські роки промайнули, як весни. Молодим спеціалістом прибула Людмила на Корюківщину. І набуті у столичному виші знання впевнено застосовувала на практиці. Людмила Іванівна старанно набиралася професійного досвіду, працюючи головним лісничим колишнього міжгосподарського лісгоспу.

А з 1992 року й понині вона трудиться у державному підприємстві «Корюківське лісове господарство». Нині, обіймаючи посаду провідного інженера лісового господарства, Людмила Іванівна займається багатьма важливими справами, має цілу низку обов'язків. Це і проведення різних рубок (догляду, санітарно-вибіркових тощо), і участь в озелененні (посадці нових лісів), і безліч інших завдань.

Наші зелені насадження постійно потребують догляду. Це лише необізнаній людині здається, що ліс сам по собі росте. А наші лісівники достеменно знають, скільки сил, уміння, знань і любові потрібно віддати посадженим деревам, щоб через роки гомонів молодий ліс і радував земляків.

Людмила Іванівна Ступаченко переконана, що наші прийдешні покоління «зустрінуть» зелені природно-рукотворні скарби у належному стані.

Три десятиліття ця невтомна жінка на лісівничому посту. Час, відданий примноженню, збереженню і дбайливому використанню зелених скарбів рідного краю.

А нагороди... Вони, немов віхи пройдених років. Людмила Іванівна має звання «Відмінник лісового господарства», отримувала за добросовісну працю Почесну грамоту Чернігівської обласної ради. Каже, що успіхи в роботі неможливі без надійної підтримки трудового колективу і колег, керівництва підприємства та обласного управління лісового та мисливського господарства. Якщо хороші люди поруч, існує взаємна повага й довіра, тоді й будні дарують стільки гарних моментів!

І погода у власному домі Людмили Ступаченко ясна. Не вивітрюється літепло сімейного вогнища, яке охороняє мати-берегиня. Її чоловік Михайло упродовж усіх років подружнього життя завжди вірний друг і порадник (немало літ працював зубним техніком у Корюківській центральній райлікарні) дружині-лісівниці. Пишається мамою донька Катерина, котра на Різдво подарувала онука Костянтина.

Не злічити лісових стежок, якими пройшла невтомна Людмила Іванівна. Вона каже, що відчуває кожне дерево, кожну травинку у «своїх» лісах.

Нехай і надалі Ваш життєвий шлях стелиться надією, втіленням нових задумів, добротворенням!

Олександр ГОНЧАР
Корюківський район

Віктор СІВЕЦЬ: «БУДІВНИЦТВО ЛІСОВИХ ДОРІГ — ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМОК РОБОТИ ДЕРЖАВНОГО АГЕНТСТВА ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ»

Нещодавно відбулося розширене засідання колегії Державного агентства лісових ресурсів, на якому було розглянуто підсумки господарсько-фінансової діяльності підприємств галузі за минулий рік. Про те, яким був минулий рік для лісового господарства України інтерв'ю з Головою Держлісагентства Віктором Сівцем.

— Вікторе Миколайовичу, саме рік тому Ви очолили лісогосподарську галузь країни. Яким був минулий рік для лісового господарства України?

— Лісові ресурси України не безмежні, тому вони потребують не тільки посиленої охоронної уваги, а й мають системно оновлюватися, розвиватися та сприяти поліпшенню економічної ситуації в країні. На початку минулого року ми отримали низку доручень від Президента й Уряду, виконання яких забезпечило розвиток лісового господарства та поліпшило рівень соціального забезпечення працівників галузі. За 2011 рік підприємства Держлісагентства збільшили обсяги реалізації майже на 40%. У грошовому еквіваленті це становить 5 млрд грн, що на 1,5 млрд грн більше, ніж за аналогічний період 2010 року. Варто наголосити, що завдяки такому безпрецедентному зростанню обсягів реалізації, підприємства лісового господарства у 2011 році перерахували до бюджетів усіх рівнів 1,4 млрд грн. Отже, ми усвідомлюємо свою відповідальність перед країною.

— А які основні здобутки в пріоритетних напрямках діяльності Ви можете окреслити?

— Можна відзначити позитивні зрушення, зумовлені державною підтримкою та ефективністю ведення лісового господарства. Минулого року ми ретельно підготувалися до пожежонебезпечного періоду і, як наслідок, у лісах Держлісагентства зареєстровано найменше лісових пожеж за роки незалежності України. Лише близько 1700 випадків на площі 600 га. Слід наголосити, що середня площа однієї пожежі не перевищила 0,34 га та не було пошкоджено жодного житлового, виробничого чи іншого об'єкта. Задля того, щоб втримати такі позитивні показники, наразі, ми активно працюємо щодо встановлення та оснащення пожежно-спотережних веж. У нинішньому році ми плануємо всі лісгоспи оснастити спостережним обладнанням, щоб усі лісові масиви були як на лодоні.

Обсяги створення нових лісових культур виконано на 107%. Отже, за минулий рік лісові культури створено на площі понад 48 тис. га, з яких 22,3 тис. га, або 46%, — це нові ліси.

І головне — це розвиток лісової інфраструктури, яка наблизить лісову галузь до євростандартів. У 2011 році підприємства лісової галузі побудували 420 км нових лісових доріг, з яких 100 км — за рахунок бюджетних коштів, а 320 км — за рахунок власних коштів лісогосподарських підприємств. У цьому питанні нас підтримує і Президент, і Уряд. Саме тому з державного бюджету нам було виділено 100 млн грн, 60 млн грн з яких направлено на закупівлю необхідної для будівництва техніки, а 40 млн грн — безпосередньо на будівництво нових лісових доріг. Наступного року ми запланували побудувати не менш ніж 1000 км лісових доріг. Адже вони мають важливе значення під час пожежонебезпечного періоду. Саме ними пожежники можуть дістатися до віддалених куточків лісових масивів. Крім того, в будівництво лісових доріг закладено і соціальну складову. Часто завдяки новозбудованій дорозі відстань між населеними пунктами скорочується втричі.

— На початку нинішнього року Ви вже проанонсували, що в 2012 році Держлісагентство планує повністю завершити перехід на електронний облік деревини. Яких результатів очікуєте?

— Завдяки запровадженню електронного обліку деревини Держагентство зможе повністю взяти під контроль вирубку лісу, що унеможливить незаконну реалізацію деревини. Позитивний ефект цієї програми ми продемонстрували під час продажу новорічних ялинок. Адже ні стихійних точок продажу, на яких реалізовували незаконно зрубані ялинки, ні дерев з екологічнонебезпечної Чорнобильської зони на українському ринку не було. І головне — це соціальна складова. Адже, запровадження електронного обліку буде сприяти системному підвищенню заробітної плати працівників галузі.

— Неодноразово на адресу Держлісагентства надходили нарікання, що деревообробна промисловість не забезпечена потрібною для виробництва кількістю сировини. Деревоо-

бробники були незадоволені також запровадженням аукціонів з продажу необробленої деревини та зависоким відсотком експорту.

— Будь-яка критика щодо недостатньої кількості лісоматеріалів, виставлених на продаж, не має під собою жодного підґрунтя. Аналіз результатів аукціонів із продажу необробленої деревини заготівлі 2011 року підтверджує, що Держлісагентство сповна забезпечує виробничі потреби провідних деревообробних підприємств. Адже жодного разу на аукціонах не було реалізовано 100% представленої на продаж деревини. Так, за рік на загальні аукціони було виставлено 2 млн 621 тис. куб. м, а викуплено 2 млн 44 тис. куб. м, що становить 78% від загальної кількості деревини заготівлі. А на спеціальних аукціонах деревообробникам було запропоновано 2 млн 760 тис. куб. м, з яких фактично було реалізовано 2 млн 514 тис. куб. м, що становить 91,1% від загальної кількості деревини заготівлі, виставленої на продаж. Крім того, про зростання виробничих показників деревообробної галузі свідчать також статистичні данні Держкомстату, за якими деревообробна галузь продемонструвала зростання майже на 12%.

Щодо експорту, то він складається з деревини, яка не знаходить споживача на українському ринку. Підприємства галузі експортують близько 27% деревини в круглому вигляді від загального обсягу її заготівлі. Слід наголосити, що в структурі експорту понад 50% становить дров'яна деревина твердолистяних порід для технологічних потреб, технологій переробки якої в Україні немає. Інша частина експорту — це переважно пиловник хвойних порід, переробити який деревообробна галузь не в змозі через брак належного технічного забезпечення.

— Вікторе Миколайовичу, що Ви побажаєте жінкам нашої галузі напередодні свята 8-го Березня?

— Представниці нашої галузі — справжні господині, тому до лісу ставляться з любов'ю та повагою. У лісовій галузі працює понад 10 тисяч жінок, а це 19,5% від загальної кількості працюючих. З них на керівних посадах 945 фахівців. Є серед них лісничі, майстри лісу, головні лісничі та директори держлісгоспів. Багато жінок — інженери лісового господарства, а в економічних і бухгалтерських службах усіх лісових підприємств працюють саме представниці прекрасної статі. Усі вони самовіддано служать Лісу, примножуючи лісові багатства України.

У ці березневі дні дозвольте привітати вас, дорогі жінки, з прийдешнім святом Весни та жіночої краси, яка розквітає разом з Природою, Лісом, який ви плекаєте і примножуєте. Адже ви, як ніхто, близькі до Природи. Нарівні з чоловіками ви піклуєтеся про Ліс. Дякуємо вам за професіоналізм, терпіння та любов, за те, що спонукаєте і нас, чоловіків, розвивати в собі найкращі професійні та людські якості. Тому не зупиняйтеся на досягнутому, будьте вимогливими, ініціативними, чуйними та терплячими, жіночними та люблячими для своїх родин.

Любові вам, здоров'я, мудрості, здійснення усіх ваших мрій. Будьте кохані та щасливі! Зі святом, любі жінки!

НАВЧАЮТЬСЯ РОБІТНИКИ

У січні в Чернігівському обласному управлінні лісового та мисливського господарства проходили навчання робітників держлісгоспів з питань охорони праці на підприємстві.

На них було розглянуто такі теми з розробленої Чернігівським ОУЛМГ програми: «Законодавство про охорону праці. Основні положення Закону «Про охорону праці», «Законодавство про працю», «Психологія безпеки праці. Організація роботи з охорони праці», «Правила з охорони праці в лісовій, деревообробній промисловості і в лісовому господарстві», «Пожежна безпека», «Електронебезпека», «Гігієна праці і виробнича санітарія», «Надання першої допомоги потерпілим у разі нещасних випадків».

***

В актовій залі Холминського держлісгоспу відбулися заняття, на яких йшлося про законодавчі акти з питань охорони праці, про виробничу дисципліну і відповідальність кожного.

Підготували й провели цей захід інженер з охорони праці Анатолій Лисенко та лікар Андрій Яременко, який трудиться на підприємстві за угодою. До речі, лікар щоранку оглядає всіх водіїв держлісгоспу перед виїздом.

Зазначимо, що такі навчання пройшли у всіх виробничих підрозділах ДП «Холминське лісове господарство».

Петро ПРИХОДЬКО,
начальник відділу лісових ресурсів
Чернігівського ОУЛМГ

Яке насіння, таке й коріння

Наздоганяли січень морози, і майже кожен день витрушував зі свого рукава сніг.

А чернігівські журналісти на чолі з першим заступником начальника Чернігівського ОУЛМГ, головним лісничим Юрієм Пономаренком вирушили у мандрівку до зимового лісу.

Перша зупинка на маршруті — рекреаційний пункт Ріпкинського лісництва (ДП «Добрянське лісове господарство»). Природа зачарувала своєю красою: постаралася матінка зима, перетворивши навколишні ліси у казкові володіння старого Морозенка. І день ясний видався, і дихалося легко, привільно. Частіше б отак спілкуватися з природою рідного краю!

Далі наш шлях пролягав у Добрянку: місцеві лісівники готувалися до приходу весни — у шишкосушарці підприємства перероблялися шишки сосни звичайної.

Лише у минулому році добрянці переробили 28 тонн шишок. А це досить трудомісткий і відповідальний процес. Очолює цю важливу ділянку роботи головний лісничий підприємства Денис Землянко.

Шишки завозяться із семи лісництв держлісгоспу. Отож, тільки «своїх» шишок доставили 17 тонн. З них планується отримати більш як 170 кілограмів насіння. (Зазначу, що його з однієї тонни виходить, в середньому, 1 кілограм).

Привозять до Добрянки шишки і з Ріпкинського та Щорського агролісгоспів, а також ДП «Ніжинське лісове господарство».

Згодом насіння відправляють в Українську державну лісонасіннєву інспекцію в спеціальну лабораторію у Боярку (Київська область), де його перевіряють на якість.

Журналісти побували і на заняттях учнівського лісництва, поспілкувалися з підлітками-природолюбами. Вони саме готувалися до весняної акції «Майбутнє лісу у твоїх руках» та до обласних змагань членів учнівських лісництв і гуртків юних лісівників у КЗ «Чернігівська обласна станція юних натуралістів». Наставники — вчителька біології Галина Шевченко та інженер з лісовідновлення Олена Кравченко — розповіли про колектив і поділилися своїми найближчими планами. Звичайно, щоб успішно виступати на обласних чи Всеукраїнських змаганнях, треба серйозно готуватися. Та наполегливості і працелюбності у досягненні задуманого юним лісівникам з Добрянки не позичати. І ми щиро побажали їм нових перемог!

Січневий день наближався до вечора. Учасники прес-туру заїхали й на щойно прокладений лісівниками шлях до віддаленого села. І вкотре переконалися, як у період глибоких снігів працівники держлісгоспу «пробивали» дороги до Горностаївки, Олександрівки, Комарівки, Строївки та інших, «загублених» у лісах, населених пунктів. Там нині живуть літні люди, чимало з них колись трудилися в лісництвах.

Микола ТИЩЕНКО,
Чернігівське ОУЛМГ

Корюківці — всім за приклад

1 березня на базі Корюківського лісництва ДП «Корюківське лісове господарство» — за участі головних лісничих та інженерів з охорони і захисту лісу держлісгоспів — було проведено обласний семінар із забезпечення охорони лісів.

Захід відбувся під керівництвом першого заступника начальника Чернігівського ОУЛМГ Юрія Пономаренка, у ньому взяв участь і заступник начальника оперативно-координаційного центру УМНС України в Чернігівській області Олег Колоток.

На семінарі розглядали питання пожежної безпеки в лісах, дотримання вимог щодо документального оформлення порушень лісового законодавства, згідно з вимогами чинної нормативної бази.

У центрі уваги присутніх на теоретичній частині — шляхи поліпшення роботи з попередження виникнення і розповсюдження лісових пожеж.

Керівників служби, яка відповідає за охорону лісів від пожеж, зобов'язане посилити адміністративні заходи боротьби з ними. Йшлося про підготовку рішень органів влади з цього питання, оперативно-мобілізаційні плани, профілактичні заходи (агітаційно-роз'яснювальну роботу, рекреаційну діяльність, а також маршрутне патрулювання та обмежувальні протипожежні заходи — створення мінералізованих смуг, кардинальне поліпшення санітарного стану лісів тощо).

Беззаперечним для лісогосподарських підприємств має стати виконання вимог Правил пожежної безпеки в процесі лісогосподарських робіт.

До початку пожежонебезпечного періоду всім лісопожежним службам потрібно бути повністю підготовленими до роботи: завершити їх комплектацію, навчання, привести до технічної готовності засоби пожежогасіння (основні — це пожежні автомобілі, мотопомпи, пересувні цистерни).

Стан лісових пожежних станцій (ЛПС) має відповідати Положенню про них.

Неабияку увагу звернули на забезпечення своєчасного виявлення лісових пожеж.

Зазначалося, що у нинішньому році збільшиться кількість систем спостереження — за власні кошти держлісгоспів буде встановлено 10 камер відеоспостереження у всіх північних лісогосподарських підприємствах.

Варто відмітити, що торік Державне агентство лісових ресурсів України безкоштовно передало Чернігівському облуправлінню два лісопатрульні автомобілі АЛП-5 (3909)-267, які своїм ходом прибули до Чернігівського та Остерського держлісгоспів. На навантажувальній платформі автомобіля УАЗ за допомогою затискувачів, які швидко знімаються, закріплено модуль АЛП-267. Ця технічна новинка отримала схвальну оцінку лісівників.

На колегії Чернігівського ОУЛМГ, що відбулася в грудні, начальник облуправління Валерій Лозицький наголосив, що якщо підприємство має автомобілі УАЗ, їх потрібно переобладнувати.

У ході практичної частини семінару ознайомилися з раціоналізаторським винаходом корюківців (директор підприємства Петро Погребняк, головний лісничий Сергій Аніщенко).

Демонстрували роботу пристосованого для гасіння пожеж лісопожежного модуля, який було зібрано в Щорському лісництві у стислий термін — на основі автомобіля УАЗ з використанням мотопомпи СУБАРУ і ємкості для води об'ємом 1м^3.

Загальна сума витрат на створення модуля без вартості шасі становить всього 12 тис. грн.

Ефективність цієї установки очевидна — такий висновок зробили учасники семінару.

Микола КОВБАС,
заступник начальника відділу лісового господарства Чернігівського ОУЛМГ

Від насінини до високої крони

На початку січня на базі ДП «Холминське лісове господарство» відбулося засідання обласної лісокультурної ради.

Її було сформовано влітку минулого року задля забезпечення високої якості робіт з лісовідновлення, лісорозведення, вирощування високопродуктивних, біологічно стійких, цінних деревостанів, оформлення потрібної документації, підвищення відповідальності керівників та фахівців державних лісогосподарських підприємств при виконанні проектних робіт.

До складу обласної лісокультурної ради входять: перший заступник начальника Чернігівського ОУЛМГ Юрій Пономаренко (голова), начальник відділу лісового господарства управління Анатолій Курганов (заступник голови), головний спеціаліст відділу лісового господарства управління Володимир Перев'язко, кандидат сільськогосподарських наук, директор ДП «Новгород-Сіверська науково-дослідна станція» Анатолій Жежкун (за згодою), науковий співробітник ДП «Новгород-Сіверська науково-дослідна станція» Лідія Дем'яненко (за згодою), головний лісничий ДП «Остерське лісове господарство» Валентин Судак, головний лісничий ДП «Холминське лісове господарство» Олександр Проява.

На перше в нинішньому році засідання з'їхалися головні лісничі та лісничі держлісгоспів Сіверщини.

На цьому заході затверджували свої лісокультурні проекти лісничі трьох лісогосподарських підприємств — Новгород- Сіверського, Семенівського та Холминського.

Варто зазначити, що кожен лісничий захищав науково обґрунтований проект.

А при складанні їх лісівники користувалися рекомендаціями «Типи лісових культур за лісорослинними зонами полісся, лісостепу та степу», які було розглянуто і схвалено на засіданні секції організації управління лісового господарства науково-технічної ради Держкомлісгоспу України (протокол №1 від 18 березня 2010 року) і рекомендовано для виробничого використання, та рекомендаціями ДП «Новгоро-Сіверська лісова науково-дослідна станція».

У ході розгляду проектів постійні зауваження висловлював Анатолій Жежкун.

Варто наголосити, що особливу увагу в них звернено на створення дослідних, змішаних лісових культур, створення лісових культур на ялинових зрубах, створення горіхоплідних, плодово-ягідних плантацій, а також лісових культур, які можуть забезпечити протипожежну охорону лісів.

Виконуючи галузеву Програму розвитку лісонасіннєвої справи (2010—2015 рр.), ми маємо виконати низку важливих заходів: створити клонові, родинні плантації і забезпечити сталий розвиток лісонасіннєвої справи на науково обґрунтованій основі.

***

Такі ж засідання обласної лісокультурної ради у січні відбулися на базі ДП «Ніжинське лісове господарство» (погоджували свої проекти лісничі з Прилуцького, Борзнянського, Остерського та Ніжинського держлісгоспів) та на базі ДП «Городнянське» (аналізували проекти лісничих Добрянського, Городнянського, Чернігівського та Корюківського лісогосподарських підприємств).

Володимир ПЕРЕВ'ЯЗКО,
головний спеціаліст
Чернігівського ОУЛМГ

Головний ресурс — трудовий колектив

У лютому в держлісгоспах відбулися профспілкові конференції, на яких було підбито підсумки двосторонніх зобов'язань, прийнятих торік у колективних договорах.

Цим заходам передували загальні збори у всіх структурних підрозділах держлісгоспів, де кожен працюючий мав можливість висловити свою думку про те, як саме виконувалися взяті зобов'язання і з боку адміністрації, і з боку профспілкових комітетів. Також обирали делегатів на конференції лісогосподарських підприємств: їм давали накази, що потрібно внести в нові колективні договори.

У роботі зборів взяли участь керівників держлісгоспів, які давали пояснення і відповідали на питання, котрі виникали під час обговорення.

Всі конференції проходили організовано, із серйозним аналізом стану справ на підприємствах. Одностайно приймали рішення — визнати, що колективні договори в основному виконані. Під час обговорень було вказано, зокрема на низьку якість робочого спецодягу, не завжди належну організацію праці, а також порушення правил з охорони її, низьку дієвість профспілкових лідерів при проведенні оперативного контролю з охорони праці, непорозуміння з оплатою тощо.

До того ж, при прийнятті колективних договорів не було якихось певних штампів: приймали лише ті з-них, які підтримувала більшість делегатів і ті, що відповідали фінансовим можливостям підприємства.

Прикметно, що на всіх конференціях був присутній начальник обласного управління лісового та мисливського господарства Валерій Лозицький. У своїх виступах він давав вичерпні відповіді на питання і розповідав про перспективи розвитку лісового господарства регіону в найближчі роки.

Валерій Григорович наголошував на підвищенні заробітної плати — не середньої на підприємстві, а по окремих категоріях працюючих, особливо робітничих професій.

До керівників різних рівнів ставилися вимоги щодо збільшення реалізації продукції — за рахунок нетрадиційних її видів: продажу посадкового матеріалу, екологічного туризму, надання послуг при полюванні, розведенні новорічних ялинок та горіхоплідних, збору лісових грибів та ягід тощо.

Зазначу, що на жодному з підприємств не було допущено зниження рівня заробітної плати або її затримки, також не було виявлено заборгованості перед бюджетами всіх рівнів.

Найбільш організовано та підготовлено пройшло обговорення виконання колективних договорів за минулий рік та їх прийняття на 2012-й у Борзнянському, Добрянському та Корюківському держлісгоспах. Тут директори всебічно аналізували і роботу, і стан справ підприємств, і аспекти життя трудових колективів та профспілкових організацій.

А профспілкові лідери більше зупинялися на відпочинку працівників держлісгоспів та їхніх дітей, на спортивній і культурно-масовій роботі, на фінансуванні відповідних закладів, на використанні профспілкових бюджетів.

Приємно зазначити, що прийнята спільна постанова колегії Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства і президії обкому профспілки працівників лісового господарства «Про запровадження обласного конкурсу серед колективів державних підприємств на присвоєння звання «Кращий за професією» знайшла широку підтримку в трудових колективах. На всіх підприємствах провели роботу з визначення кращих у професії і на профспілкових конференціях цих працівників відзначили грошовими преміями й цінними подарунками, звичайно ж, з квітами.

Чого нині чекають люди від колективних договорів?

Лісівники живуть з доброю надією, що недоліки, на які вказувалося на різних рівнях обговорення, у нинішньому році будуть виправлені. А прийняті нові колективні договори дадуть можливість поліпшити умови праці, підвищити заробітну платню, особливо серед робітничих професій, і не допустити скорочення чисельності працівників.

Йосип РАЙЧИНЕЦЬ,
голова Чернігівського обкому профспілки працівників лісового та мисливського господарства

Охороняймо ліси від пожеж

Настала весна, яка принесла немало турбот лісівникам. Чернігівське ОУЛМГ звертається до сільгосппідприємств та землевласників Чернігівщини з настійним проханням-застереженням — не випалювати стерню.

Адже коли горить стерня чи торішня трава уздовж шляхів, то й біда десь недалеко «ходить».

Це випалювання часто-густо є однією з причин весняних пожеж. Такі заходи, зазвичай, проводяться без нагляду і призводять до великих втрат у «володіннях» природи. Страждають від випалювання і полезахисні смуги, і посадки біля доріг та лісові насадження.

Ці пожежі дуже небезпечні, тому що «широким фронтом» охоплюють ліс. А якої непоправної шкоди завдають вони флорі та фауні!

І лісівники «гарячої» весняної пори, коли йде посадка лісокультур, змушені відволікатися від своєї головної роботи, аби охороняти ліси від пожеж.

Щорічно державні лісогосподарські підприємства на охорону лісів від пожеж витрачають до 4 млн грн. Це — великі кошти. І питання охорони лісів від пожеж з кожним роком постає все гостріше.

Для охорони лісів від цього лиха в області створено 22 лісові пожежні станції. А для своєчасного виявлення пожежі встановлено 29 спостережних веж заввишки 26—45 м, укомплектовані штати тимчасових пожежних наглядачів і протипожежних формувань.

Лісові масиви оборюються мінсмугами — вони створюються протяжністю майже 9 тис. км. Проводиться авіаційне патрулювання лісів лісопатрульним літаком АН-2, також проводять інші протипожежні заходи.

На сьогодні технічне забезпечення засобами пожежогасіння в держлісгоспах, переважно, відповідає потребі. Нині важливими факторами, які можуть забезпечити зменшення збитків від пошкодження лісів вогнем є профілактична робота, своєчасне виявлення пожежі і найкоротший час прибуття відповідних служб на її місце.

Наразі вже встановлено в 7 підприємствах 10 телевізійних систем спостереження за лісовими масивами, а до кінця 2012 року їх буде встановлено ще 8. Це дасть змогу швидше і точніше визначити осередки пожеж.

Цього року закупили також протипожежного інвентарю на суму понад 25 тис. грн — і робота триває.

Серйозну увагу приділяють створенню якісних лісових доріг, особливо з твердим покриттям. 4,9 млн грн заплановано використати на ремонт і будівництво лісогосподарських доріг у нинішньому році.

За порушення правил пожежної безпеки, згідно зі ст. 77 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачено: за порушення правил пожежної безпеки в лісах накладається штраф від 1 до 3 — на громадян, а на посадових осіб — від 3 до 10 неоподаткованих мінімумів.

За знищення або пошкодження лісу в результаті пожежі, виникнення пожежі в результаті порушення правил пожежної безпеки в лісах на громадян накладається штраф від 3 до 10 неоподаткованих мінімумів, на посадових осіб — від 7 до 12 неоподаткованих мінімумів.

Ст. 77*

За випалювання трави і стерні на полях, луках, пасовищах, ділянках з водно-болотяною рослинністю, у смугах відводу автодоріг і залізниць та ін. накладається штраф на громадян від 10 до 12, на посадових осіб — від 50 до 70 неоподаткованих мінімумів. А на території природно-заповідного фонду штраф на громадян — від 20 до 40, а на посадових осіб — від 70 до 100 неоподаткованих мінімумів.

Ст.72

За пошкодження лісів стічними водами, хімічними речовинами, нафтою і нафтопродуктами, шкідливими викидами, відходами штраф на громадян — від 10 до 30 неоподаткованих мінімумів, на посадових осіб — від 30 до 50.

Ст.73

За забруднення лісів відходами — штраф на громадян: від 5 до 10 неоподаткованих мінімумів, а на посадових осіб: від 10 до 20.

Нині відмінено накладання адміністрафів за квитанціями. Це можна робити лише на підставі постанов.

Найголовнішим в роботі лісівників недопущення пожеж взагалі. І досягти цього можна тільки завдяки дотриманню Правил пожежної безпеки при відвідуванні лісів, забороні випалювання трави і стерні.

Варто пам'ятати, що будь-яка пожежа в лісі може мати непередбачувані наслідки зі збитками в мільйони гривень і величезними втратами для навколишнього середовища.

Микола КОВБАС,
заступник начальника
відділу лісового
господарства
Чернігівського ОУЛМГ

Зловісний шум лісу

Наприкінці минулого літа деякі соснові ліси Остерського, Чернігівського та Добрянського держлісгоспів зустрічали відвідувачів незвичним шумом. Навіть у сонячну погоду там чувся безперервний шум дощу. Здавалося, що ось-ось краплі «проб'ють» лісову «ковдру» — і вода поллється на землю. Та замість очікуваних крапель зверху зривалася… гусінь, дуже неприємна на вигляд. Вона була скрізь: повзала по землі до сосен, по стовбуру, знову падала на землю. Полчища шкідників жадібно поїдали хвою, створюючи так званий ефект «шуму дощу».

Шкідник добре відомий чернігівським лісівникам. Це — сосновий пильщик, комаха з двома парами жилкуватих крилець. Тільце її коротеньке і міцне, завдовжки 7—10 мм. Самки, зазвичай, більші від самців. Їхній окрас мінливий — від жовтого до чорного, а вусики жовті і нагадують пилку. А самці – чорні, зі світлими місцинами на тільці, вусики у них теж чорні.

Осередки звичайного соснового пильщика найчастіше виникають у чистих соснових культурах на узліссі і в прорідженних посадках.

У нашому краї розвиваються два покоління звичайного соснового пильщика. Виліт першого покоління припадає на весну — на травень. Самки відкладають яйця у стару хвою: по 10—15 штук у кожну хвоїнку, прикриваючи їх виділеннями придаткових залоз. Розвиваються яйця близько двох неділь. Виходячи з яєць, личинки починають об'їдати хвою з боків, залишаючи вершечки й серединну жилку.

Личинки жовтуваті, з бурою голівкою і чорними цяточками, завдовжки 22—26 мм.

Личинки, які підросли, об'їдають хвоїнки цілком, залишаючи лише «пеньки», іноді навіть обгризають і кору травневих пагонів.

Личинки тримаються групами і, знищивши гуртом хвою на одній гілочці, переповзають на іншу. Їх розвиток триває 4—6 тижнів.

Личинки першого покоління переходять у стан лялечки наприкінці червня- початку липня на гілочках у твердому коконі бочкоподібної форми. Фаза лялечки триває 12—15 діб. Дорослі пильщики другої генерації відкладають яйця у молоду хвою. А у другій половині липня — початку серпня з'являються личинки другого покоління. Вони живляться хвоєю поточного року до вересня-жовтня і згодом спускаються в лісову підстилку, де в стані лялечок у бурих коконах зимують.

За умови виведення двох поколінь у рік, ступінь збитків, завданих лісам звичайним сосновим пильщиком, дуже велика. Адже в його осередках пошкоджена і стара, і молода хвоя. У засушливі роки це може викликати всихання великої частини дерев.

На жаль, минулого року ця біда не обминула і соснові ліси Чернігівщини. Проводилися винищувальні заходи в тих лісах, де було виявлено осередки звичайного соснового пильщика.

Наші науковці працюють над цією проблемою. Сьогодні, зі слів директора державного підприємства «Новгород-Сіверська лісова науково-дослідна станція» Анатолія Жежкуна, беруть проби ґрунту: вивчають поведінку шкідника.

До речі, окрас і поведінка звичайного соснового пильщика відлякує птахів. Та й хімічний обробіток лісу. Зате гризуни взимку активно поїдають личинки у стані лялечок у ґрунті і під корою біля основи сосни. Отож два роки поспіль нашесть пильщика не буває. Тому є надія, що заражені пильщиком ліси виживуть. Аби лише на ослаблені шкідником ліси не напали короїди. Будемо сподіватися…

Юрій ПОНОМАРЕНКО
перший заступник начальника,
головний лісничий Чернігівського ОУЛМГ

Якщо буде ліс — будуть і звірі

Щорічно на Чернігівщині у січні-лютому проводяться обліки диких тварин. За результатами цього заходу визначається загальна кількість мешканців наших лісів.

Чисельність основних видів мисливських тварин, безумовно, є каталізатором стану ведення мисливського господарства, а також його невиснажливого використання.

Облік виявив місця найбільшого скупчення звірини — для подальшого планування біотехніки та охоронних заходів.

Нинішньої зими, як і торік, провели авіаоблік (найбільш достовірний) диких тварин. Про гелікоптер подбало керівництво мисливських господарств — ТОВ СМП «Рись» та ТОВ СМРП «Деснянське».

Звірів у сіверських лісах мешкає багато: їх чисельність зберігається на минулорічному рівні.

У Чернігівській області 56 мисливських господарств, а основна площа угідь, закріплених за ними, сягає 2 777,3 га. І населяють її лосі — 924, олені — 601, козулі — 8 573, кабани — 4 093, зайці — 41 478, вовки — 146, рисі —18, видри — 433 та куріпки — 7290. (За обліком 2012 року).

Але спостерігається скорочення поголів'я козуль. Забігають вовки з Чорнобильської зони, рись прибула в наші краї — вони й полюють за козулями та зайцями. Та й хвороби переслідують цих тварин зимової пори.

Відмітимо, що загальні витрати на ведення мисливського господарства в минулому році становили 13 млн 700 тис. гривень, а надходження — 10 млн 056 тис. грн.

Та лісівники стурбовані, як зазначав на січневій нараді з користувачами мисливських угідь начальник Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства Валерій Лозицький, перенаселенням звірів, особливо чисельністю лосів. (Як показує облік диких тварин, проведений у 2011—2012 рр.)

Наші лісові масиви сприятливі для розмноження лосів. Ці тварини щорічно завдають неабиякої шкоди лісовому господарству через потраву лісових культур.

У єгерській службі працює 360 осіб, а мисливствознавців — 44. Саме ці люди й забезпечують надійну охорону мешканців наших лісів, борються з браконьєрами.

Адже кожного року держлісгоспи витрачають неабиякі кошти на відновлення та реконструкцію молодих лісових насаджень. Так, витрати на огорожу 1 га сосни становлять більше 6 тис. грн. Хімічний обробіток австрійським репелентом «Цервакол-екстра» теж відлякує лосів, але його ви-

користання не досить ефективне. Його застосовують восени проти обгризання саджанців лісових культур дикими тваринами: 14 грамів на 2—5-річне деревце (шляхом обмазування). І препарат коштує немало, і сам процес обмазування кожного саджанця дуже клопітний. Лосі все одно заходять на ділянки сосни.

Після обльоту мисливських угідь Микола Пиріг, начальник відділу мисливського господарства Чернігівського ОУЛМГ, підсумував, що тваринний світ любить рівновагу. Отож мисливські господарства мають і регулювати чисельність диких звірів, і боротися з хижаками й незаконним полюванням. А найбільшу шкоду

навколишньому природному середовищу «приносять» дві категорії людей: браконьєри (злісні порушники законодавства) та ті, що ревниво й сліпо борються за заборону полювання. Що ж до мисливства, то в основу його закладені гуманні принципи.

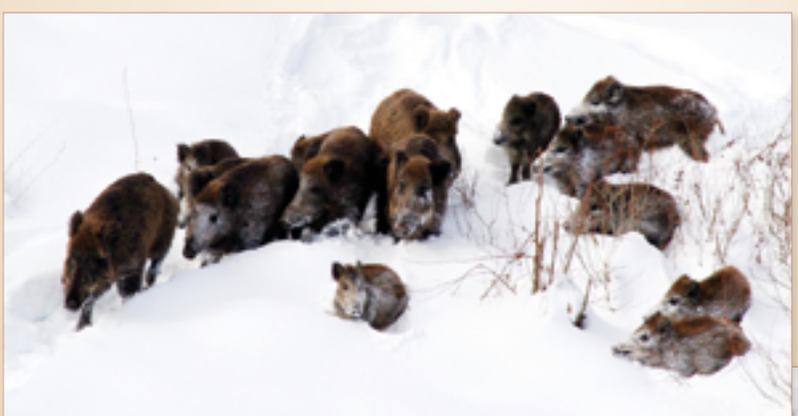

Дійсно, в тих мисливських угіддях, де, не шкодуючи коштів, предметно, серйозно займаються дорученою справою, по-справжньому дбають про лісових звірів (створюють хорошу кормову базу, підгодовують взимку), там і справи на лад ідуть, чисельність поголів'я дичини зростає.

Хто вкладає кошти, той має й результати. Дивіться фоторепортаж. Це: ДП «Борзнянське лісове господарство» (директор Леонід Стахорський), ТОВ СМП «Рись» (директор Руслан Астахов), ДП «ТШПКР» (директор Анатолій Головаток), ТОВ СМРП «Деснянське» (директор Андрій Чирва).

Микола ТИЩЕНКО,
Чернігівське ОУЛМГ

З ювілеєм!

У березні відзначила своє 55-річчя Надія Іванівна Лобода, чуйна й доброзичлива жінка, що працює секретарем у Чернігівському обласному управлінні лісового та мисливського господарства.

Співробітники відгукуються про неї як про людину, віддану обраній справі, хорошу та надійну колегу, котра завжди допоможе і дасть слушну пораду.

Надія Іванівна всім своїм 38-річним стажем роботи в лісовій галузі довела, що людина прикрашає те місце, на якому зустрічає трудовий день.

Немало років вона працювала телеграфісткою та секретарем-машиністкою, а на початку 90-х її перевели на посаду секретаря керівника. Наполегливій, старанній і відповідальній в роботі Надії Іванівні неодноразово оголошували подяки начальника облуправління, нагороджували її й Почесними грамотами Чернігівського ОУЛМГ.

А до свого ювілею отримала цінний подарунок — Іменний годинник Голови Держлісагентства України.

Зичимо шановній Надії Іванівні щастя та благополуччя, міцного здоров'я й життєвої наснаги, радісних подій і сонячних днів!

Колеги та друзі

На вістрі міжнародних програм

За світовими нормами

Дев'ять державних лісогосподарських підприємств Чернігівщини уже мають міжнародні сертифікати відповідності стандарту ведення лісового господарства, згідно з міжнародними правилами. Добрянський держлісгосп поновлює статус сертифіката, а Чернігівський — готується.

Сертифікація лісів — це щорічне планомірне дослідження їхнього стану, вивчення усіх складових господарського процесу, забезпечення доступності лісових ресурсів місцевому населенню тощо.

Сертифікація лісів — це оцінка господарювання в лісовій галузі за міжнародними законами на засадах сталого розвитку.

Першим кроком до сертифікації лісів в Україні (започатковано в нашій державі з 1999 року) став вступ до ЄС країн-імпортерів вітчизняної лісової продукції.

Як зазначають досвідчені лісівники, сертифікація лісів дасть змогу визначити внесення до реєстру і оберігати всі перлини наших зелених масивів. І місцеві громади долучатимуться до управління процесом лісокористування, охорони довкілля і збереження заповідного фонду.

Наші поліські ліси — і окраса рідного краю, і гарне місце відпочинку, і зелені легені регіону. Тому господарі лісу мають дбати про збереження рідкісних та зникаючих форм життя, природні угруповання. І лише за таких умов ми зможемо досягти розумного балансу екологічної, соціальної та економічної складових у веденні лісового господарства.

Поступово зникатимуть суцільні вирубки, їх місце займуть вибіркові й поступові: лісовідновлення в них відбуватиметься природним шляхом. Припиняться й незаконні (самовільні) рубки.

Маємо надію, що в недалекому майбутньому продавати несертифіковану деревину і на внутрішньому ринку України буде неможливо. Адже саме сертифікат гарантуватиме екологічно чисте походження деревини.

Після основного аудиту держлісгоспи матимуть право реалізовувати продукцію лісів (деревину, березовий сік, ягоди та гриби) не лише в Україні, а й за кордоном.

Юрій КАРПЕНКО,
кандидат біологічних наук,
ведучий аудитор
міжнародної експертної
організації SGS,
місцевий експерт

Поетичний куточок Менщини

У Сіверському краї налічується близько 130 тисяч гектарів природно-заповідного фонду, серед яких чисельність заказників, пам'яток природи, ландшафтних, лісових, ботанічних, зоологічних, гідрологічних та інших об'єктів загальнодержавного і місцевого значення — понад тисячу.

Об'єкти природно-заповідного фонду мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну та рекреаційну цінність і виділені задля збереження природної різноманітності ландшафтів, генофонду тваринного і рослинного світу.

Законодавством України заповідний фонд охороняється як національне надбання, щодо якого встановлено особливий режим охорони, відтворення і використання.

***

Мальовничі пейзажі заповідника «Каморетський» приваблюють шанувальників поліської природи будь-якої пори роки.

Цей поетичний куточок Менщини став державним загальнозоологічним заповідником республіканського значення, згідно з постановою Ради Міністрів УРСР від 28 жовтня 1974 року — задля охорони поселення бобрів та інших цінних видів звірів і птахів.

Заповідник «Каморетський» (загальна площа 515 гектарів) розташований у кварталах 94—102 Березнянського лісництва Чернігівського держлісгоспу.

Упродовж багатьох років заповідником опікувався Герой Соціалістичної Праці Павло Кирилович Сич, тодішній перший секретар Менського райкому партії. Маючи таку природну перлину у володіннях свого району, він по-господарськи й по-синівськи дбав про неї. Розповідають, що за наказом П. К. Сича збирали яйця диких качок і доставляли до місцевого інкубатора. А вже звідти голосисте качине поповнення прибувало «додому», «на волю», «на природу». Привільно почувалися в заповіднику й доглянуті поважні фазани.

Охоче відвідували заповідник «Каморетський» і трудівники Менщини, і зарубіжні гості.

Тут був скромний ошатний будиночок, куди любив приїздити після натомленого тижня Павло Кирилович. Як він завжди зазначав: «щоб душа відпочила і сил набралася». Скільки разів у цьому дивовижному куточку лунали захоплені голоси представників чеських делегацій. (Чернігів підтримував дружні стосунки з чеським містом-побратимом Градець-Кралове).

Кожного відвідувача, який любить рідну природу, переповнюють емоції від мандрівки неповторними місцями заповідника «Каморетський»...

Микола ТИЩЕНКО,
Чернігівське ОУЛМГ

За екологічним туризмом — майбутнє лісів Чернігівщини

Для справжньої дружби не існує кордонів. І сувора зима — теж не перепона.

Делегація чернігівських лісівників (до її складу входили — Юрій Пономаренко, заступник начальника облуправління лісового та мисливського господарства, а також Леонід Стахорський, Іван Горохівський і Юрій Болоховець, директори Борзнянського, Добрянського та Прилуцького держлісгоспів) побувала в лютому з робочою поїздкою у своїх білоруських колег.

Сіверяни їздили до Інституту лісу Національної академії наук Білорусі вивчати досвід організації екологічного туризму в лісовому господарстві.

Чернігівців привітно зустрічали директор наукової установи, кандидат сільськогосподарських наук Олександр Ковалевич та його заступник з наукової роботи, доктор сільськогосподарських наук Володимир Усеня.

І господарі, і гості зауважили, що між сіверськими й білоруськими лісівниками існують добрі сусідські стосунки, а такі професійні відвідини фахово збагачують колег з обох держав. Минулої осені чернігівські лісівники приїздили до гомельчан зі своїм керманичем Валерієм Лозицьким і побували в багатьох місцевих держлісгоспах. І нинішній зимовий візит виявився плідним, насиченим.

На чернігівців неперевершене враження справило «знайомство» з «Інститутом лісу» (він був створений ще в 1930 році), який в Білорусі став єдиним НДІ з наукового забезпечення лісової галузі. Його головні напрямки діяльності: розробка технологій усталеного управління лісами і лісокористування; розробка технологій збереження біорізноманіття, відновлення лісів на генетико-селекційній основі; розробка технологій стійкості лісів; розробка технологій, методів і засобів захисту лісів від пожеж, комах-шкідників і хвороб; розробка реабілітації лісових земель, ведення лісового господарства на територіях, забруднених радіонуклідами; розробка технологій оцінки лісових ресурсів, лісового моніторингу й дистанційного зондування лісів; формування продуктивності та стійкості лісів; удосконалення наукових основ з відтворення, раціонального використання та охорони лісових біологічних ресурсів; застосування біотехнології для промисловості, сільського господарства, медицини й охорони навколишнього середовища.

Сіверські лісівники відвідали лабораторії — лісової селекції та насінництва, проблем відновлення, захисту й охорони лісів, харчових і лікарських ресурсів лісу, проблем ґрунтознавства і реабілітації антропогенно вражених земель, лісоведення й управління лісами. Особливо зацікавила нашу делегацію лабораторія генетики й біотехнології.

Супроводжував гостей-чернігівців старший науковий співробітник з екотуризму Володимир Зеленський. Він зазначив, що в

різних галузях народного господарства Білорусі застосовується понад 100 науково-технічних розробок учених «Інституту лісу».

Ось його найважливіші розробки для лісового господарства:

- комплекс технологій з удосконалення лісонасіннєвої і селекційної баз основних лісо утворюючих порід Білорусі;
- композиційні полімерні склади «Корпансил», «Полігумін», «Композег» і бактеріальний фунгіцидний склад «Бревісин» для лісовідновлення і лісорозведення;
- пожежозахисний хімічний склад «Метафосил» для боротьби з лісовими пожежами;
- ПЦР-набір для ранньої діагностики та ідентифікації збудників грибкових уражень деревини лісових порід і лісоматеріалів;
- технологія адаптації і вирощування мікроклональних рослин в умовах ex vitro.
- методи генетичної інвентаризації об'єктів селекційно-насіннєвої бази сосни звичайної та ялини європейської;
- технології створення високопродуктивних і стійких культур листв'янки європейської;
- мережемоніторингу ресурсоутворюючих видів ягідних рослин і їстівних грибів у лісовому фонді Білорусі;
- нормативи оцінки комплексної продуктивності земель лісового фонду Білорусі;
- технології рекультивації техногенно вражених земель на основі використання ягідників із сімейства брусниць;
- ТКП «Правила рубок в лісах Республіки Білорусь»;
- ТКП «Правила протипожежного облаштування лісів Республіки Білорусь»;
- ТКП «Настанови з лісовідновлення і лісорозведення в Республіці Білорусь».

Після «Інституту лісу» чернігівська делегація побувала в Коренівській науково-дослідній базі. З її діяльністю ознайомив гостей директор Василь Чурило.

***

Розвитку екологічного туризму в Білорусі надається велике значення, адже це сприяє і розвитку туристичного ринку, і соціально-економічному розвитку території, і збереженню природних ресурсів, завдяки їх ефективному використанню.

В листопаді минулого року відбулася колегія Міністерства лісового господарства та Міністерства спорту і туризму Республіки Білорусь, на якій розглядали питання перспектив розвитку екологічного і мисливського туризму в регіонах.

Мінлісгоспом, Мінспортом спільно з Управлінням справами Президента Республіки Білорусь, Мінприроди, місцевими виконавчими органами, іншими підпорядкованими й зацікавленими організаціями вживаються практичні заходи з розвитку екологічного туризму в адміністративних районах країни як одного з пріоритетних напрямків туризму.

І на древній Сіверській землі немало об'єктів природної та історико-культурної спадщини, які можуть використовуватися як об'єкти для проведення екологічно-туристичних турів.

Це: мальовничі Узруївські озера на Новгород-Сіверщині, старовинні діброви на Прилуччині, легендарна козацька столиця Батурин, поетичний хутір Мотронівка («гніздо» родини Пантелеймона Куліша) на Борзнянщині, рукотворні Голубі озера в «гончарній» Олешні на Ріпкинщині.

Микола ТИЩЕНКО.
Чернігівське ОУЛМГ

Пакульська лісова дача і... корзинкова майстерня

Трапляються хороші зустрічі в «лісових» селах: на узбіччі стоїть літній майстер і пропонує проїжджим свої вироби — кошики чи мітли. Красиві, міцні, на совість зроблені. Зупинишся, поговориш — і виявиться, що ремесло в майстра сімейне, з діда-прадіда передається. Раніше й місцеві лісогосподарські підприємства підтримували цю добру справу. Досвідчені лісівники згадують, як ще у 80-ті роки минулого століття взимку в кожному держлісгоспі виготовляли мітли. І цю продукцію відправляли по всьому Радянському Союзу. Як кажуть, і собі, і людям користь.

Мудрі люди підказують: старі ремесла, «народжені» лісами, не слід забувати, їх треба повертати із забуття, відроджувати. Перегортаючи дореволюційні чернігівські газети, знайшли цікавий матеріал про корзинкову майстерню, що діяла при Пакульському лісництві.

***

1885 р. — створено Пакульське лісництво.

Пакульська лісова дача на рубежі XIX — XX ст. була центром лісокультурної справи тодішньої Російської імперії. Тут проводилась виробнича практика студентів Петербурзького лісового інституту.

Січень, 1893 рік. З матеріалів сесії Чернігівського губернського земського зібрання: «Казенных дач, где можно было бы запастись шелюгой, в Черниговской губернии почти нет. Но в Черниговском уезде, возле сел Пакули и Мньова, такой питомник есть, и отсюда земство, вероятно, могло бы за дешевую цену приобретать всякие посадки».

У 1894 р. повітове земське зібрання приймає рішення про відкриття в с. Пакуль корзинкової майстерні.

1 вересня 1895 р. в урочищі Ревунів Круг 1-го Остерського лісництва було організовано Пакульську нижчу лісову школу для підготовки із середовища місцевого населення фахівців-лісників.

(Нині Пакульська дача розділена: північне урочище відійшло до складу Пакульського лісництва, північна і частина головного — до Ревунівського і решта території — до військового. Також є міжколгоспне лісництво і Славутицьке).

1898 р., 10 квітня, 27 вересня — «Черниговские губернские ведомости» повідомляли, що «орденом св. Станислава 3-й степени награжден лесничий 1-го разряда Пакульского лесничества, заведующий низшей лесной школой титулярный советник Федор Белентьев». Викладачі школи Єгоров та Миклошевський (1899 р., 14 жовтня).

У 1903 р. на засіданні повітових земських зборів відзначалось: «Кроме того, г. Клеверс находит целесообразным для правильного пользования шелюговыми посадками и зарослями в уезде открыть корзиночную мастерскую с целью научить местное население этому кустарному промыслу.

На опыте г. Клеверс убедился, что корзиночная мастерская может принести пользу местному населению в том случае, если при ней имеется интернат для учеников.

Для открытия мастерской с интернатом не достаточно 400 р., ассигнованных уездным земским собранием 1901 года. Уездному земству следовало бы из своих средств ассигновать еще 200 р. И, кроме того, ходатайствовать пред губернским собранием о выдаче установленной субсидии, в размере 250 р., и пред отделом сельской экономии и сельско-хозяйственной статистики министерства земледелия о субсидии в 400 р. На наем мастера. Наиболее удобным местом

для открытия мастерской было бы с. Пакуль, где имеется в достаточном количестве материал для плетения и где крестьяне относятся к этому делу вполне сочувственно и даже дают бесплатно помещение под мастерскую».

У 1905 р. відкрито корзиночку школу-майстерню (діяла до 1917 р.).

1 грудня 1906 року губернська газета «Черниговское слово» писала:

«В 1905 г. по проекту ученого лесовода Клеверса мастерская была открыта и в нее поступило 10 мальчиков. Для проведения ремесла приглашен опытный мастер с платой 400 руб. в год, заведение же ею поручено лесному кондуктору г. Подгорному-Минаеву.

Обучение ремеслу пошло очень успешно и уже через два месяца в комиссию от земства были представлены образцы работ, которые и были признаны очень удовлетворительными.

С успешностью работ рассеялось и недоверие местных жителей, питаемое к новооткрытой мастерской. В этом году желающих отдать в обучение детей было гораздо больше открывшихся вакансий.

Дешевизна в нашей местности материалов, необходимых для изделий, в будущем обещает это дело превратить в широкую промышленную отрасль, которая будет служить крупным подспорьем в крестьянском хозяйстве.

Очень желательно, чтобы уездное земство обратило внимание и расширило как самую мастерскую в смысле возможно наибольшего приема желающих обучаться, так и самой постановки всего дела».

1903 р., … «казною отпущено бесплатно для села Козла из Пакульского казенного питомника 5000 однолетних сеянцев сосны».

1915 р., 9 жовтня — «Черниговская земская неделя» зазначала: «Черниговская Дума 16 сентября… заслушан отзыв Управления Земледелия и Государственных Имуществ об удовлетворении просьбы города относительно предоставления ему делянок в Пакульском лесничестве для рубки леса… о заготовлении дров в количестве 3000 куб. саж.».

1920 р., лютий… у Пакулі «успешно проходила заготовка топлива в Пакульском лесничестве… для поставки дров железным дорогам и некоторым предприятиям».

1920 р., 23 березня — Пакульський лісничий Гаркуша робить доповідь про охорону лісів на засіданні Пакульського волосного з'їзду рад.

Лісничі Пакульського лісництва: Стоцький (1847), Федір Дмитрович Белентьєв (1898 — 1917), Кафтановський (1918), Гаркуша (1920), С. Гороховський (1924), П. Рябцов (1931), Дяченко (1946 — 1950), Приходько (1950 — 1963), А. Сокол (1963 — 1982), В. Руденок (з 1982).

Олександр ТИЩЕНКО,
студент Київського Національного університету біоресурсів і природокористування

Лісові ресурси

На взаємовигідних умовах

У залі обласного управління АПК відбувся аукціон з продажу необробленої деревини заготівлі II кварталу.

Перед початком торгів у Чернігівському ОУЛМГ його начальник Валерій Лозицький провів нараду з директорами держлісгоспів, проаналізувавши роботу підприємств за два нелегкі місяці нинішнього року. Він наголосив, що в сучасних економічних умовах лісівники мають вчитися працювати по-діловому, на взаємовигідних умовах.

І налагоджувати партнерські стосунки з постійними покупцями.

Зареєструвалося 99 учасників.

На аукціон було виставлено 60 тис. 787 м^3 деревини. Відмічалося, що ціни середньобіржові, економічно обґрунтовані. Прикро, але раніше траплялися на торгах такі недобросовісні покупці, які не вибирали замовлену деревину, тому на лютневий аукціон їх не допустили.

Всього ж реалізували 44 тис. 601 м^3 деревини — за цінами IV кварталу 2011 року.

Спецаукціон відбувся у Києві 6 березня 2012 року.

Олександр КИРИЧЕНКО,
головний інженер Чернігівського ОУЛМГ

Хатинка для птаха

У Холминському учнівському лісництві 20 підлітків. Це — вихованці 6, 7 та 8-х класів місцевої загальноосвітньої школи. У ролі керівників виступаємо ми з колегою Віктором Дорошком. А з боку лісогосподарського підприємства нашим невеличким колективом опікується головний лісничий Олександр Проява. Між іншим, Олександр Володимирович, перш ніж стати студентом лісового технікуму, а згодом і відповідного факультету столичної сільгоспакадемії, пройшов хорошу школу учнівського лісництва. Він завжди каже, що саме лісництво й дало йому путівку в доросле життя.

Кожної пори року для юних лісівників знаходиться відповідальна робота. Восени, наприклад, ми заготовляли шишки сосни звичайної. А як зима почалася, стали готуватися до весняного прильоту птахів. Тільки-но новий рік на поріг ступив — ми вже першу сотню пташиних «хатинок» змайстрували.

У січні і лютому хлопчики наполегливо вистукували молотками. Холминський держлісгосп заздалегідь подбав і завіз суху деревину для своїх помічників-школярів. Адже перед учнівським товариством було поставлено завдання: виготовити 2 200 шпаківень.

Коли ж перший весняний місяць заглянув на Полісся, підлітки вже останні сотні «хатинок» для наших пернатих друзів виготовляли. Члени учнівського лісництва Костя Деньгуб, Олександр Проява, Михайло Середа, Андрій Проява, Ілля Сахно та Богдан Рубан працювали сумлінно, із задоволенням. Між іншим, за кожну шпаківню хлопці отримували по 4 гривні 33 копійки. Тож юні природолюби до доброї справи долучилися, і грошей заробили.

Шпаківні наразі роз'їжджаються по всіх лісництвах Холминського лісогосподарського підприємства.

Хочеться також розповісти і про внесок дівчаток-лісівничок. Алла Нагорна, Аліна Головій, Аня Пархоменко та їхні подружки з учнівського лісівництва допомагають в теплицях. Навесні вони працюють на дослідній ділянці, де вирощується декоративний садивний матеріал.

Всі ми з нетерпінням очікуємо повернення наших пернатих друзів з далеких країв...

Сергій ОЛІФІРЕНКО,
керівник Холминського учнівського лісництва

«Одуд — птах 2012 року»

Сонячний птах із яскравим рожево-рудим забарвленням верхньої частини тулуба і смугастимчорно-білим оперенням крил і хвоста, має довгий вузький дзьоб і довгий чубчик на голові. Зазвичайчубчик складений, але під час приземлення чи збудження птах розпускає його, як віяло. Самці й самки зовні не відрізняються одне від одного, лише самка має дещо тьмяніше забарвлення. Молоді птахи в цілому забарвлені у менш насичені тони, мають коротший дзьоб і чубчик.

Одуди надзвичайно цікаві пташки. Їх легко впізнати не лише за зовнішнім виглядом, а й за особливостями переміщення. Літають вони не швидко, пурхаючи, як метелики. По землі пересуваються швидко й моторно, подібно до шпаків. У разі раптової тривоги, коли немає можливості врятуватися втечею, птах може зачаїтися, притулившись до землі, розпластавши крила і хвіст і піднявши догори дзьоба. Як і всі комахоїдні птахи, поїдають велику кількість шкідливих комах та їх личинок, чим приносять нам неоціненну користь у боротьбі зі шкідниками лісів, парків, садів.

Щойно видано

Все об охоте, рыбалке, туризме на Черниговщине и не только...

Любой из номеров журнала можно заказать и получить в редакции или по почте наложенным платежом.

14000, г. Чернигов, пр-т Победы,62

Тел.: 067 285 43 61, (0462) 4-40-07

E-MAIL: giga777@yandex.ru

Лісові пахощі його віршів

Сергій Коноваленко, завідувач їдальні Добрянського держлісгоспу, постать неординарна. Природа не поскупилася на його обдарування. Він — кухар, майстерністю якого захоплювалися на найпрестижніших конкурсах у столиці. І поет, автор кількох збірок поезій. А ще — краєзнавець, який впродовж багатьох років вивчає історію рідної Добрянки і мріє створити в містечку музей, де б значне місце було відведене життю старовірів.

Сергій знову прийшов до читачів з новою збіркою поезії, яку щойно підготував до друку.

МИЛЫЙ МОЙ ПОСЕЛОК

Милый мой поселок,
добрый городок.
Был к тебе неласков
нашей жизни рок.
Не всегда дороги красили тебя.
Высыхала в русле
на реке вода...
Милый мой поселок,
ты среди лесов.
Сколько есть на свете
малых городков!
Нежный, добрый самый
и родной до слез.
Ты живешь под шорох
сосен и берез.

НЕЖНОСТЬ

Твои любимые слова
И первые цветы.
Вино застыло на губах,
И мы с тобой на «ты».
Твоя улыбка,
что дрожит,
Как летний ветерок...
Хоть не впервые, но двоим
Ночь прозвонит в звонок.

ШАНС

Не сердись на друга,
Если он не прав.
Отыщи скорее шанс для переправ.
Разыщи тропинку, возведи мосты.
Не давай ты дружбе
От себя уйти.
Пусть не видно шанса,
Веру не теряй!
Если только друг ты,
А не негодяй.

РОДНЫЕ НАШИ СТАРИКИ

Как часто мы домой стремимся,
К родному дому, к очагу...
И к очень близкому для сердца,
Мы к материнскому теплу.
К родной родительской
подсказке,
Иных как будто рядом нет.
Здесь превращается, как в
сказке,
Беда — в добро, а горе — в свет.
Стремимся мы к родному дому,
К любимым близким нам
сердцам.
Мы вас порою огорчаем,
Но вечно благодарны вам.
Как часто мы домой стремимся,
Хоть нам мешают тупики.
Нас вечно дома ожидают
С тревогой
наши старики.

Пам'ятай

Життєві правила

ПЕРШЕ. Заповніть свій розум думками про спокій, мужність, здоров'я і надію, адже «наше життя є тим, що ми думаємо про нього».

ДРУГЕ. Ніколи не намагайтеся звести рахунки зі своїми ворогами, бо цим ви завдасте собі набагато більше шкоди, аніж їм.

ТРЕТЄ. Ніколи не думайте про людей, яких ви не любите.

ЧЕТВЕРТЕ. Замість того, щоб переживати через невдячність, будьте до неї готові.

П'ЯТЕ. Ісус вилікував десять прокажених за один день, і тільки один з них подякував йому. Чому ж ви сподіваєтеся на більшу вдячність, ніж одержав Христос?

ШОСТЕ. Єдиний спосіб знайти щастя — це не чекати вдячності, а робити благодіяння заради радості, яку одержуєш від цього.

СЬОМЕ. Вдячність — це така риса характеру, яка є наслідком виховання; тому, якщо ви хочете, щоб ваші діти були вдячними, вчіть їх цього.

ВОСЬМЕ. Ведіть рахунок своїм здобуткам, а не своїм поразкам.

ДЕВ'ЯТЕ. Не наслідуйте інших. Залишайтеся собою: «заздрість — це невігластво», а «наслідування — самогубство».

ДЕСЯТЕ. Коли доля дає вам лимон, зробіть з нього лимонад.

ОДИНАДЦЯТЕ. Забувайте про власні негаразди, аби подарувати щастя іншим.